



Creada el 2001, la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) enguany celebra el desè aniversari, motiu pel qual s'han organitzat diversos actes en reconeixement del treball realitzat en aquesta primera dècada. Mitjançant el fitxatge dels millors investigadors per incorporar-los al sistema de recerca català, ICREA vol impulsar la investigació científica, humanística i tecnològica en benefici del conjunt de la societat.

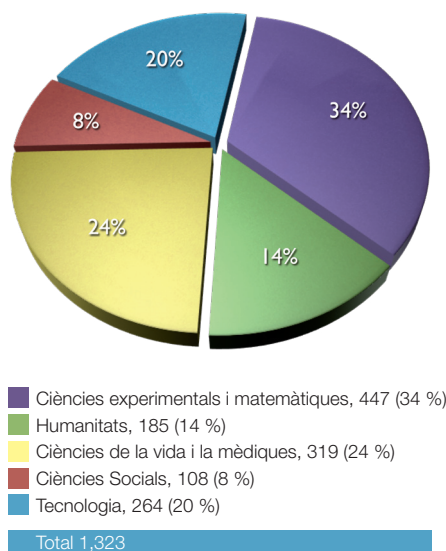
Nascuda de la mà de l'antic Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) i de la Fundació Catalana per a la Recerca (FCR), la ICREA era, segons el primer director, Salvador Barberà,¹ «una institució dedicada específicament a contractar investigadors» amb l'objectiu d'incrementar-ne el nombre a Catalunya. En aquesta mateixa línia, Barberà assenyala que la ICREA havia de créixer en persones i no pas en edificis ni en instal·lacions pròpies.

En aquests deu anys, això és exactament el que s'ha fet. S'ha continuat seleccionant els millors especialistes presentats a les convocatòries i hom els ha incorporat a un lloc de treball en una universitat o centre de recerca català. En aquest sentit, la institució té establerts convenis amb les set universitats públiques catalanes (UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL i URV) i amb vint-i-set centres de recerca, entre els quals el CSIC, el grup de Centres de Recerca de la Generalitat (CERCA), el Parc Científic de Barcelona i la Fundació IrsiCaixa.

L'actual director de la institució, Jaume Bertranpetit, considera que la ICREA ha estat un dels grans invents per a la ciència del país, que ha funcionat i continua funcionant bé. «Es tracta d'un element essencial perquè el sistema de recerca català tingui punts d'excel·lència», afegeix. El cert és que al llarg del 2010, els investigadors ICREA van publicar més d'un miler d'articles científics, van dirigir o codirigir vuitanta-tres tesis doctorals i van aconseguir fons competitiu per a la seva recerca per un valor de 30,5 milions d'euros, als quals

cal afegir 14,4 milions aconseguits per altres vies de finançament. A més, des del 2004, els científics ICREA han desenvolupat seixanta-dues patents.

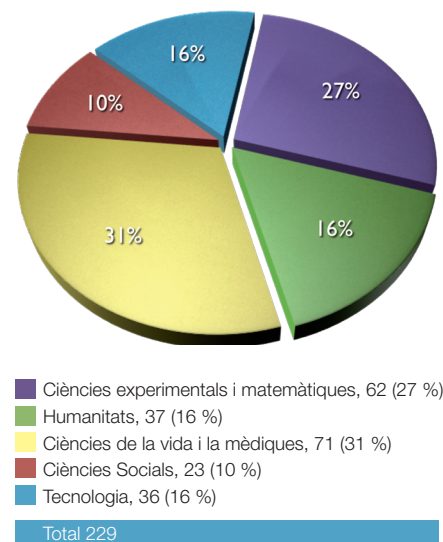
Publicacions:² Nombre de publicacions per àrea de recerca. Només es consideren articles publicats en revistes, llibres i actes de conferències.



Per esdevenir investigadors ICREA, els candidats ho han de sol·licitar en línia. Posteriorment, un grup d'experts independents fa les avaluacions per seleccionar-ne els millors. Es tracta, per tant, d'una oferta competitiva que ofereix un contracte als investigadors, i evita el llarg procés que comporta esdevenir funcionari. Segons Bertranpetit, un altre punt a tenir en compte és «la nostra intenció que els gestors de la recerca de centres i universitats participin en el procés». Al cap i a la fi, els investigadors s'incorporaran en algun dels seus departaments o unitats, així que «volem que els gestors de la recerca ens ajudin a fer de caçatalents», afegeix.

Actualment, la ICREA té contractats dos-cents trenta investigadors, els sous dels quals són a càrrec de la Generalitat de Catalunya. Per àrees de coneixement, el nombre més elevat de científics contractats (30 %) pertanyen a l'àmbit de les ciències de la vida i la medicina, seguits de prop per les ciències experimentals i les matemàtiques (27 %). Humanitats i tecnologia, amb un 16% de contractats cadascuna, i ciències socials, amb un 10%, completen els grans àmbits d'investigació de la ICREA.

Nombre d'investigadors ICREA al final de 2010, per àrea de recerca.²



En la convocatòria d'enguany, s'han ofert vint noves places, amb la qual cosa l'any vinent la xifra d'investigadors contractats podria assolir els dos-cents cinquanta. En aquest sentit, Barberà assenyala que arribarà un punt en què les xifres s'estabilitzaran. Per a Ber-

1. Notícies de Recerca UPF, març-juliol de 2002.
2. Segons dades de la Memòria ICREA 2010.

tranpetit, aquesta estabilització podria estar al voltant dels tres-cents investigadors, tot i que puntualitza que no es tracta d'un límit fix. En darrer terme, dependrà de si es creen nous centres de recerca o apareixen noves necessitats en la recerca catalana.

Entre 2002 i 2010, el pressupost de la ICREA ha passat dels 1,5 milions d'euros als gairebé 23 milions. Per al director de la institució, es tracta d'un

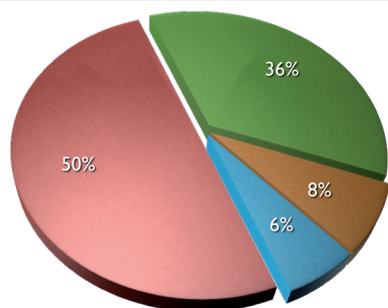
cost molt baix que produeix uns grans beneficis. Tenint en compte la reducció de despeses posada en marxa pel Govern català, Bertranpetit explica que, de moment, el pressupost previst no s'ha reduït. «Esperem que aquesta tònica segueixi igual en el futur», afegeix.

I és que la ICREA és una iniciativa creada específicament des de Catalunya que està inspirant models similars en altres punts de l'Estat espanyol, com

ara Madrid, Aragó i Galícia, i ha despertat l'interès de països com Itàlia i Finlàndia. De tota manera, Bertranpetit considera que la institució existeix perquè, en general, els sistemes de captació de talent de les universitats i centres catalans no funcionen. Per això, es mostra convençut que cal treballar en aquesta línia. «Un cop el sistema sigui capaç d'atraure els millors especialistes, la ICREA ja no serà necessària», assegura. |

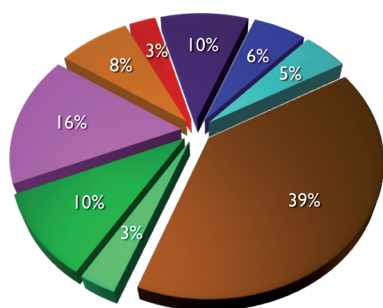
ICREA en xifres³

- Investigadors amb contracte: 229; 114 dels quals estan fent les seves investigacions en alguna de les universitats públiques catalanes i 115, en centres de recerca.



Nombre d'investigadors ICREA en diferents tipus d'institucions d'acollida: universitats, centres de recerca de la Generalitat (CERCA), Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i altres centres.

- Per nacionalitat en el moment de la contractació, la majoria (39 %) són espanyols. Els grups següents en importància són els Estats Units (16 %), Alemanya i el Regne Unit (amb un 10 % cadascun), Itàlia (6 %) i els Països Baixos (5 %).



Nombre d'investigadors ICREA per país d'origen en el moment de ser contractats.

- La mitjana d'edat dels investigadors contractats és de quaranta-sis anys.
- Per gènere, la gran majoria són homes (82 %), de manera que només hi ha contractades 42 dones. Per àmbits, el de les humanitats és el que té més fitxatges femenins (38 %), mentre que en el sector tecnològic és on n'hi ha menys (8 %).
- Personal gestor i administratiu: 6, comptant el director.
- Directores: - Salvador Barberà, economista (2001-2004), Enric Banda, físic (2004-2007), Jaume Bertranpetit, biòleg (2007-).

Localització

La Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats està ubicada a la seu de la Fundació Institució Catalana de Suport a la Recerca (FICSR – Talència), al passeig de Lluís Companys, 23; 08010 Barcelona; icrea@icrea.cat.

3. Segons dades de la Memòria ICREA 2010.